

Forfatter: ?

Titel: Tanker over det alleene Privilegerede Lotterie til Landets almindelige Nytte, fattige Børns Opdragelse, og det fattige Væsens bestandige Underholdning i Kiøbenhavn.

Citation: ?: "Tanker over det alleene Privilegerede Lotterie til Landets almindelige Nytte, fattige Børns Opdragelse, og det fattige Væsens bestandige Underholdning i Kiøbenhavn.", i ? : *Luxdorps samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 9*, A.H. Godiches Efterleverske, 1771, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-1_009-shoot-workid1_009_010.pdf (tilgået 14. maj 2021)

Anvendt udgave: Luxdorps samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 9

Ophavsret Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen.](#)

⌂

Tanker

over det alleene

Priviligerede Lotterie

til

Landets almindelige Nytte, fattige Børns Opdragelse, og det fattige Væsens

⌂ bestandige Underholdning

⌂ i Kiøbenhavn.

⌂ Kiøbenhavn, 1771.

⌂ Trykt i det Kongl. Universitets Bogtrykkerie hos

⌂ A. H. Godiches Efterleverske, og findes sammesteds Tilkiøbs.

2

3

⌂ Omendskiønt vort danske Lot- terie er bekiendt nok, og sammes bestandige Fremgang noksom viser Publici almindelige Bifald: saa troer jeg dog, at Nøyerer Kundskab om dette Lotterie skulde være endeel af mine Landsmænd ikke ubehagelig.

4

⌂ 4 Faae kiender al den Nytte, som det allerede har bragt og endnu medbringer aarlig; og mange maae forundre sig, at en Indretning, hvorom nesten intet bliver talt, og som man maaske lidet agter, kan forskaffe saa meget til Landets Beste, til fattige Børns Opdragelse, og til det fattige Væsens vedligeholdelse.

⌂ I Aaret 1753 fik Opfostringshuset, ved dets Stiftelse, den Bevilning at oprette 20 efter hinanden følgende Lotterier; Men da siden adskillige betydelige Summer udfordredes til det almindelige Beste, og Directionen for Opfostringshuset paatog sig at bestride samme, saa blev det endnu 10 Lotterier, følgelig i alt 30 Lotterier tilstaaet, af hvilke 17 alle- rede ere trukne, og det 18de begyndt.

5

⌂ 5

⌂ Førend jeg nærmere undersøger dette Lotteries inderlige Beskaffenhed og forklarer dets Planer, vil jeg med faae Ord Viise den Nytte, som disse 17 Lotterier, i lige saa mange Aar, ved det blotte Afdrag af 12 Pro- Cento, allerede har forskaffet, og som man har at vente af de 13 øvrige.

⌂ 1.) Ere derved 200 til 230 Drengbørn fra deres 6 til deres 15de Aar, nu allerede i 17 Aar underholdte, opdragne og holdte til Arbeyde, og blive endnu herefter deraf underholdte.

⌂ 2.) Bliver af et hvert Lotterie, som kommer i Stand, givet til det Fattiges Væsen i Kiøbenhavn 3000 Rdlr, gjør for 30 Lotterier - - - 90,000 Rdlr.

6

⌂ 6 Er desuden givet til det Fattiges Væsen, uden at skal betaales igien. - 70,000 Rdlr. og til Militair Cassen 50,000 Rdlr.

☒ Tilsammen. 210,000 Rdlr.

☒ 3.) Har Directionen for Opfostringshuuset forpligtet sig til 11 Junii 1774 i visse fastsatte Terminer at betale til Forskud: 10,000 Rdlr. til Stiftelsen for Børnekoppernes Indpodning. 30,000 - til vor Frelseres Kirke

☒ paa Christianshavn.

☒ 10,000 - til andet Brug efter nær- mere Forestilling.

☒ 84,000 - til Landeveyens Istand-

☒ settelse imellem Kiøbenhavn og Roeskilde.

☒ 134,000 Rdlr.

7

☒ 7

☒ Da disse 134,000 Rdlr. bliver taget fra Opfostringshuusets Capital, saa skal samme tillige med Renter 4 Pro-Cento i følge af den Kongl. Resolution af 22 December 1769, igien betales af de Lotterier, som ere tillagde det Fattiges Væsen.

☒ 4.) Efter 30 Aars Forløb, og naar det 30te Lotterie 1783 er trukket, har Opfostringshuuset sin fornødne og bestandige Fond til at underholde 2 til 300 Børn.

☒ Disse ere de Fordeele, som det almindelige Væsen allerede har havt, og endnu har at vente, alleene af de 12 Pro-Cento, som Stiftelsen ere tillagde af dette Lotterie.

☒ Men Lotteriet i sig selv, og uden at see paa disse 12 Pro-Cento, er maaskee

8

☒ 8

☒ langt fordeelagtigere for Landet, end alt hvad som kan bringes til veje ved disse 12 Pro-Cento nyttige Anvendelse.

☒ 1.) Vores Danske Lotterie har i 17 Aar, ved 320 Gevinster, fra 1000 til 15000 Rdlr. (de 12 Pro-Cento allerede fradragne) uddeelt - 734,360 Rdlr. Og skal, naar det nu værende Lotterie, hvorudi 20 Personer eller Lodder aarlig faaer over 50,000 Rdlr., er 13 Gange trukken, udbetale endnu 260 saadanne Gevinster, som gjør - - - - 652,080 -

☒ I alles for 580 Gevinster, - - - 1,386,440 Rdlr.

9

☒ 9

☒ Jeg veed ikke om dette vil frappere alle saa stærkt som det har frapperet mig. Denne Udregning satte mig i den største Forundring. Et saa lidet Lotterie, som man nesten anseer med ligegyldige Øyne, en vilkaarlig utvungen Collection fra 1 til 5 Rdlr. gjør i 30 Aar en uventet Lykke, og beriiger 580 af Kongens Undersaatter; thi over alt troer jeg, at der er kun faae, der kan være ligegyldige ved 880 Rdlr., som er den ringeste Gevinst af denne Classe; til 30 andre er reent udbetalt 8800 til 13200 Rdlr. og dette alleene udgjør en Summa af En Mil- lion, Tre gange Hundrede, Ser og Firssinstyve Tusind Rdlr.

☒ 2.) 9246 andre Gevinster, som just ikke heller ere at foragte, fra 50 til

10

☒ 10

☒ 800 Rdlr. har i de trukne 17 Lotterier beløbet sig til - - 884,004 Rdlr.

☒ De 6240 Gevinster i de 13ten øvrige Lotterier, gjør efter den nu værende Plan - - - 563,420 Rdlr.

☒ Tilsammen for 15486 Gevinster, de 12 ProCento allerede fra-

☒ dragne 1,447,424 Rdlr.

3.) De smaae Gevinster fra 25 Rdlr. og der under, gjør i de 17 Lotterier. - - - 1,884,036 Rdlr

og i de 13 forestaaende, regnet efter nu værende Plan - - - 2,101,184 4/5 Rdlr.

I alt - 3,985,220,4/5 Rdlr.

11

11

Alle Gevinster, efter de 12 Pro- Cento Afdrag, og de 317,000 Frilodder uberegnete, gier Altsaa 6,819,084 Rdlr. og gjør en aarlig, for Landet overmaade vigtig Circulation af 200 til 255,000 Rdlr.

Efter 30 Aars Forløb, og naar det sidste Lotterie er trukken 1783, maae det Fattiges Væsen alleene, og uden at andre til noget Lotterie imidlertid maae være berettiget, nyde de danske Lotterier udi 50 paa hinanden følgende Aar.

Som da, naar den nuværende Plan bliver beholdt og udført, paa nye vil udgjøre:

2,500,000 Rdlr. i frie Gevinster fra 1000 til 15000 Rdlr.

12

12 2,100,000 fra 50 til 750 Rdlr. og 8,000,000 i smaae Gevinster fra 25 Rdlr. og derunder,

tilligemed en aarlig, i 50 Aar vedvarende Circulation, af 255,000 Rdlr.

Derved kan det ganske Fattiges Væsen faae en tilstrækkelig Fond til i Fremtiden at underholde de Fattige uden nyt Paalæg paa Stadens Indvaanere, som er en Sag af højeste Vigtighed for Kiøbenhavn.

Faae Lotterier kan roese sig af saa vigtige Fordeele; hvorved jeg endnu til Slutning maae erindre:

1.) At alt, hvad Lotteriet indbringer bliver i Landet. Jeg erindrer mig ikke at

13

13

et eeneste Lod af 1000 Rdlr. er gaaet ud af Landet.

2.) At al den Fordeel, som haves af de 12 Pro-Cento, bliver til den sidste Skilling anvendt til det almindelige Beste. Den Fordeel, som Directionen har for deres Arbeyde, Møye og Aarvaagenhed, bestaaer alleene i den af enhver Patriot saa høytagede Fornøjelse, at have indrettet en for det Almindelige saa nyttig Anstalt, efter Omstændighederne forbedret samme, og derved at have fuldkommen erlanget Publici Høyagtelse, Bifald og Fortroelighed.

De derved nødvendige Omkostninger og Løn ere paa det sparsommeligste indrettede. Alting viiser, at Directeu-

14

14 rerne med en utrættelig og uophørlig Fliid og Forsigtighed fortsætter og vedligeholder dette Værk.

Jeg ønsker Dannemark endnu mange saadanne uegennyttige Anstalter.